

Lífeyrissjóður starfsmanna Reykjavíkurborgar

Ársreikningur
2017

Efnisyfirlit

Skýrsla og áritun stjórnar og framkvæmdastjóra	2-4
Áritun óháðs endurskoðanda	5-6
Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 2017	7
Efnahagsreikningur 31. desember 2017	8
Sjóðstreymi ársins 2017	9
Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu 31. desember 2017	10
Skýringar	11-26
Kennitölur	27
Deildaskipt yfirlit tryggingafræðilegrar stöðu	28-29

Skýrsla og áritun stjórnar og framkvæmdastjóra

Starfsemi sjóðsins

Lífeyrissjóður starfsmanna Reykjavíkurborgar starfar samkvæmt lögum nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, samþykktum sem settar hafa verið um starfsemi sjóðsins og öðrum reglum sem um lífeyrissjóði gilda.

Enginn starfsmaður var á launaskrá hjá sjóðnum, en Brú lífeyrissjóður starfsmanna sveitarfélaga hefur frá 1. júní 1999 annast rekstur sjóðsins.

Sjóðfélagar og iðgjöld

Sjóðfélagar, þ.e. einstaklingar sem eiga réttindi í sjóðnum óháð því hvort þeir hafa greitt iðgjald á árinu eða þegið lífeyri, voru 17.506 í árslok 2017, samanborið við 17.672 í upphafi árs. Alls greiddu 392 einstaklingar iðgjöld til sjóðsins á árinu 2017 (2016: 446).

Iðgjöld námu 297 m.kr. á árinu 2017 (2016: 322 m.kr.). Hlutdeild launagreiðenda í greiddum lífeyri var 2.137 m.kr. á árinu 2017 (2016: 2.074 m.kr.). Heildariðgjöld til sjóðsins á árinu námu samtals 2.566 m.kr. en voru á árinu á undan 2.527 m.kr. sem er 1,5% hækkun á milli ára.

Lífeyrisþegar og lífeyrisgreiðslur

Á árinu 2017 fengu að meðaltali 3.151 einstaklingar greiddan lífeyri frá sjóðnum (2016: 2.915).

Greiddur lífeyrir nam 4.446 m.kr. á árinu 2017 (2016: 4.138 m.kr.)

Fjárfestingatekjur og rekstrarkostnaður

Hreinar fjárfestingatekjur námu 4.671 m.kr. á árinu 2017 (2016: 2.606 m.kr.). Rekstrarkostnaður sjóðsins, þ.e. skrifstofu- og stjórnunarkostnaður, nam 190 m.kr. (2016: 159 m.kr.), sem jafngildir 0,3% af meðalstöðu eigna (2016: 0,2%).

Heildareignir og hrein eign til greiðslu lífeyris

Í árslok 2017 námu fjárfestingaeignir sjóðsins 76.454 m.kr. (2016: 74.060 m.kr.). Heildareignir sjóðsins námu 77.204 m.kr. í árslok 2017 (2016: 74.357 m.kr.). Hrein eign til greiðslu lífeyris nam 76.662 m.kr. í árslok 2017 (2016: 74.062 m.kr.)

Ávöxtun

Nafnávöxtun á árinu 2017 var 6,1% (2016: 3,4%), sem samsvarar 4,3% raunávöxtun (2016: 1,3%). Meðalraunávöxtun síðustu 5 ára var 4,0% og meðalraunávöxtun síðustu 10 ára var 3,5%.

Vísitala neysliverðs hækkaði úr 438,4 í 446,0 eða um 1,7% á árinu 2017.

Tryggingafræðileg úttekt

Tryggingafræðileg úttekt sem miðar við árslok 2017 sýnir að heildarstaða sjóðsins var neikvæð um 32.547 m.kr. (2016: 28.188 m.kr.) sé ekki horft til hlutdeildar launagreiðenda í greiddum lífeyri. Lífeyrissjóðurinn er með bakábyrgð Reykjavíkurborgar og er hann því undanþeginn ákvæði laga 129/1997 um tryggingafræðilegt jafnvægi. Við úttektina er miðað við að raunávöxtun eigna sjóðsins verði 3,5% á komandi árum. Nánari upplýsingar um tryggingafræðilega stöðu sjóðsins er að finna í sérstöku yfirliti og í skýringu 34.

Atburðir eftir lok reikningsárs

Frá lokum reikningsárs fram að áritunardegi hafa ekki orðið neinir óhagstæðir atburðir sem hafa haft verulega þýðingu á fjárhagslega stöðu sjóðsins.

Þróun sjóðsins og framtíðarhorfur

Lífeyrissjóðurinn hefur verið starfandi frá árinu 1930 og aðeins þeir starfsmenn sem störfuðu hjá Reykjavíkurborg eða stofnunum hans fengu aðild að sjóðnum. Sjóðnum var lokað fyrir nýjum sjóðfélögum 1. júlí 1998 og þeir einir sem greiddu iðgjöld til sjóðsins í júní 1998 fengu áfram aðild að sjóðnum.

Samþykktir sjóðsins gera ekki ráð fyrir að iðgjöld til hans og ávöxtun þeirra dugi fyrir lífeyrisgreiðslum. Samkvæmt 22. grein samþykktta sjóðsins greiðir borgarsjóður og aðrir launagreiðendur tiltekinn hundradshluta lífeyris samkvæmt ákvörðun borgarstjórnar að fenginni umsögn sjóðstjórnar og tryggingastærðfræðings. Það hlutfall var 69% á árinu 2017 og stendur lífeyrissjóðurinn þannig undir 31% af greiddum lífeyri. Miðað við þetta hlutfall til framtíðar verða heildareignir sjóðsins í jafnvægi við heildarskuldbindingar.

Skýrsla og áritun stjórnar og framkvæmdastjóra

Stjórnarhættir og áhættustýring

Stjórn og stjórnendur lífeyrissjóðsins hafa sett sér það markmið að hafa góða stjórnarhætti að leiðarljósi. Sjóðurinn hefur sett sér starfsreglur í samræmi við 51. gr. reglna um ársreikninga lífeyrissjóða nr. 335/2015. Við mótnun stjórnarháttanna hefur stjórn sjóðsins stuðst við leiðbeiningar sem fram koma í leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja sem gefnar voru út af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq Iceland og Samtökum atvinnulífsins á árinu 2015.

Sjóðurinn fylgir leiðbeiningunum í meginatriðum en vikur þó að hluta frá leiðbeiningunum einkum þar sem efnistöð eiga ekki við um lífeyrissjóði, til að mynda atriði sem varða hluthafafundi og hluthafa. Þá innifelur stjórnarháttayfirlýsing sjóðsins hvorki greiningu á umhverfisþáttum og félagslegum þáttum né upplýsingar um helstu þætti í árangursmati stjórnar. Þá er hvatt til þess að stjórn skipi starfskjaranefnd til að setja sjóðnum starfskjarastefnu og semja við framkvæmdastjóra og aðra starfsmenn, um laun og önnur starfskjör. Þar sem enginn starfsmaður starfar hjá sjóðnum þá á það ekki við en sjóðurinn er í rekstrarumsjón Brúar lífeyrissjóðs starfsmanna sveitarfélaga.

Stjórn ber ábyrgð á starfsemi sjóðsins og sér til þess að skipulag hans og starfsemi sé jafnan í samræmi við ákvæði laga, reglugerða og samþykktá sjóðsins. Stjórn skipar þriggja manna endurskoðunarnefnd sem heyrir beint undir stjórn en skv. ákvæðum laga um ársreikninga skulu einingar tengdar almannahagsmunum eins og lífeyrissjóðir starfrækja endurskoðunarnefnd. Frekari upplýsingar um stjórn, einstaka stjórnarmenn og stjórnarhætti er að finna í sérstakri yfirlýsingu stjórnar sem er birt á heimasíðu sjóðsins.

Áhættustefna sjóðsins var yfirfarin á árinu 2017 og var uppfærð stefna samþykkt af stjórn þann 31. október 2017. Tilgangur með áhættustefnu er að auka öryggi í rekstri sjóðsins þannig að áhætta er metin fyrir ákvörðunartöku eftir því sem eðlilegt er hverju sinni. Stefnan byggir á skilgreiningu á áhættustýringu sem felst í leiðum til að greina, fylgjast með og takmarka áhættu í rekstri sjóðsins.

Áhætta í starfsemi er skilgreind til samræmis við skilgreiningu í leiðbeinandi tilmælum Fjármálaeftirlitsins (FME). Nær þessi áhætta bæði til atvika sem lúta að eignum og skuldbindingum sjóðsins sem og rekstrarlegum þáttum. Nánar er fjallað um áhættustýringu sjóðsins í skýringum 38-43.

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf

Lífeyrissjóðir teljast til eininga tengdum almannahagsmunum eins og hugtakið er skilgreint í lögum um ársreikninga nr. 3/2006, með síðari breytingum. Með breytingum á þeim lögum, sem tóku gildi í júní 2016, bættist m.a. ný grein við lög um ársreikninga, sem varðar ófjárhagslega upplýsingagjöf í reikningskilum félaga sem teljast einingar tengdar almannahagsmunum.

Í yfirliti með skýrslu stjórnar skulu, skv. 66. gr. d liðar í lögum um ársreikninga sem tóku gildi í júní 2016, fylgja upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að leggja mat á þróun, umfang, stöðu og áhrif félagsins í tengslum við umhverfis- félags- og starfsmannamál. Þá skal gerð grein fyrir stefnu félagsins í mannréttindamálum og hvernig félagið spornar við spillingar- og mútumálum. Ef félagið hefur ekki stefnu samkvæmt ákvæðinu skal gera skýra og rökstudda grein fyrir því í yfirlitinu.

Hlutverk lífeyrissjóðs starfsmanna Reykjavíkurborgar er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum og börnum lífeyri í samræmi við samþykktir sjóðsins, lög og aðrar reglur sem gilda um starfsemi lífeyrissjóða.

Siðareglur

Í siðareglum sjóðsins er að finna aðgerðir til að koma í veg fyrir hagsmunaárekstra stjórnar- og starfsmanna við sjóðinn og sporna við spillingar- og mútumálum. Gjafir eru ekki þegnar né greiðsla annarra á kostnaði vegna stjórnar- og starfsmanna, ef það gefur tilefni til að draga trúverðugleika sjóðsins í efa eða gefur ástæðu til að ætla að það hafi áhrif á ákvarðanir.

Hlutverk starfsmanna er að annast rekstur sjóðsins, þjónusta og eiga samskipti við sjóðfélaga, launagreiðendur, eftirlitsaðila, fjármálastofnanir og aðra hagaðila. Innleiðing á nýjum upplýsingakerfum á síðustu misserum mun leiða til betra, skilvirkara og áreiðanlegra upplýsingarflæðis til hagaðila sem eflir trúverðugleika sjóðsins.

Ábyrgar fjárfestingar

Brú lífeyrissjóður sem annast rekstur sjóðsins er meðal stofnaðila að Iceland SIF sem er sjálfstæður umræðuvettvangur fyrir ábyrgar og sjálfbærar fjárfestingar. Samtökin voru stofnað 13. nóvember 2017 en megin tilgangur samtakanna er að efla þekkingu fjárfesta á aðferðarfræði sjálfbærra og ábyrga fjárfestinga og stuðla að aukinni umræðu um ábyrgar og sjálfbærar fjárfestingar.

Sjóðurinn er að feta sín fyrstu spor við innleiðingu á eigendastefnu og stefnu um ábyrgar fjárfestingar. Enn sem komið er hefur sjóðurinn ekki skilgreint ófjárhagslega mælikvarða en unnið er að mótnun þeirra. Þó er ljóst að við ákvörðun fjárfestingakosta verður horft til umhverfsmála, félagsmála og góðra stjórnarháttanna.

Peningaþvætti

Sjóðurinn hefur sett sér reglur á grundvelli laga nr. 64/2006 um aðgerðir gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka og leiðbeinandi tilmæla FME nr. 3/2011 um aðgerðir gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka. Með reglunum leitast sjóðurinn við að koma í veg fyrir að rekstur og starfsemi sjóðsins verði notaður til að þvætta fjármuni eða til fjármögnunar hryðjuverka. Árlega skilar ábyrgðarmaður aðgerða gegn peningaþvætti skýrslu til stjórnar sjóðsins.

Skýrsla og áritun stjórnar og framkvæmdastjóra

Mannauðsmál

Brú lífeyrissjóður annast rekstur sjóðsins í samræmi við rekstrasamning á milli sjóðanna. Brú lífeyrissjóður leggur ríka áherslu á góðan starfsanda, hvetjandi vinnuumhverfi og fyrirmyndar starfsaðstöðu. Áhersla á heilsuefingu er skýr en sjóðurinn styrkir starfsfólk til heilsuræktar, tekur þátt í vinnustaðakeppni Lífshlaupsins auk þess sem að árlega er boðið upp á heilsufarsmælingu og flensuspauptu.

Hjá Brú Lífeyrissjóði er hafin vinna við þróun jafnlaunakerfis sem liggur til grundvallar jafnlaunavottunar en stefnt er að vottun á árinu 2018. Innleiðing jafnlaunakerfis er liður í því að tryggja gæði í starfsemi sjóðsins, efla starfsánægju og hollustu starfsfólks, uppfylla samfélagslega ábyrgð og stuðla áfram að góðum stjórnarháttum.

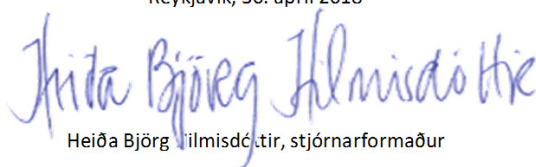
Það er ætlun sjóðsins að setja fram skýra stefnu um umhverfismál í daglegri starfsemi. Liður í því er að stuðla að enn frekari flokkun á úrgangi til endurvinnslu og almenn lágmarkun úrgangs. Unnið er að því að setja upp rafhleðslustöð á lóð sjóðsins sem tekin verður í notkun á árinu 2018.

Áhrif óvissu og væntanleg þróun sjóðsins

Starfsemi sjóðsins var með hefðbundnum hætti á árinu 2017. Á komandi árum mun lífeyrissjóðurinn þurfa að huga að því að selja eignir til að standa undir lífeyrisgreiðslum þar sem lífeyrisbyrði sjóðsins þyngist nú á hverju ári.

Stjórn og framkvæmdastjóri Lífeyrissjóðs starfsmanna Reykjavíkurborgar staðfesta hér með ársreikning þennan með undirskrift sinni.

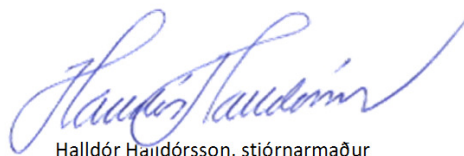
Reykjavík, 30. apríl 2018

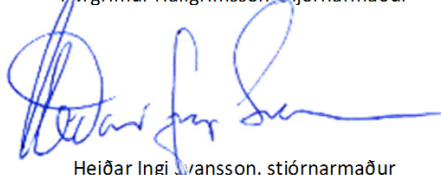
Heiða Björg Vilmsdóttir, stjórnarformaður

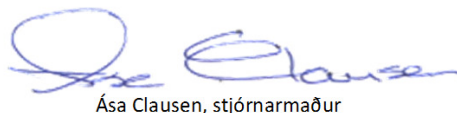
Þorgrímur Hallgrímsson, stjórnarmaður

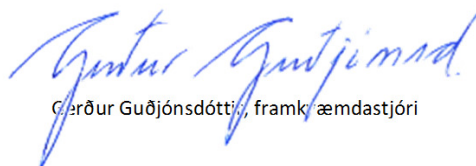
Halldór Halldórsson, stjórnarmaður

Heiðar Ingi Jónsson, stjórnarmaður

Ása Clausen, stjórnarmaður

Gerður Guðjónsdóttir, framkvæmdastjóri

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og sjóðfélaga Lífeyrissjóðs starfsmanna Reykjavíkurborgar

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Lífeyrissjóðs starfsmanna Reykjavíkurborgar fyrir árið 2017. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu stjórnar, yfirlit yfir breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris, efnahagsreikning, sjóðstreymi, yfirlit um tryggingafræðilega stöðu samtryggingadeildar, upplýsingar um mikilvægar reikningskilaaðferðir, skýringar og kennitölur.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu lífeyrissjóðsins á árinu 2017, efnahag hans 31. desember 2017, breytingu á handbæru fé á árinu 2017 og tryggingafræðilegri stöðu 31. desember 2017, í samræmi við lög um ársreikninga og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða og að skýrsla stjórnar hafi að geyma þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða komi þær ekki fram annars staðar í ársreikningnum.

Grundvöllur álits

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt stöðlunum er nánar útskýrð í kaflanum um ábyrgð endurskoðanda. Við erum óháð lífeyrissjóðnum samkvæmt ákvæðum siðareglna sem gilda um endurskoðendur á Íslandi og varða endurskoðun okkar á ársreikningi lífeyrissjóðsins. Við uppfyllum jafnframt aðrar kröfur um starf okkar sem endurskoðendur í samræmi við ákvæði siðareglna.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Ábyrgð stjórnar og framkvæmdastjóra á ársreikningnum

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða. Stjórn og framkvæmdastjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er að sé til staðar varðandi gerð og framsetningu ársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins ber stjórnendum lífeyrissjóðsins að meta hæfi hans til áframhaldandi starfsemi. Stjórnendum ber að semja ársreikning lífeyrissjóðsins á þeirri forsendu að um áframhaldandi starfsemi sé að ræða, nema stjórnendur ætli að leysa lífeyrissjóðinn upp eða hætta rekstri hans, eða hafi ekki raunhæft val um annað en að hætta starfsemi lífeyrissjóðsins. Stjórnendum lífeyrissjóðsins ber að setja fram viðeigandi skýringar varðandi hæfi hans til áframhaldandi starfsemi ef við á og hvers vegna stjórnendur beita forsendunni um áframhaldandi starfsemi við gerð og framsetningu

Stjórn og endurskoðunarnefnd skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun ársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka og gefa út áritun með álit okkar. Nægjanleg vissu er mikil vissu en ekki trygging þess að endurskoðun, sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla, muni ávallt leiða í ljós alla verulega annmarka séu þeir til staðar. Annmarkar geta stafað af sviksemi eða mistökum og eru metnir verulegir ef þeir, einir og sér eða samanlagðir, gætu haft áhrif á fjárhagslegar ákvarðanir notenda sem grundvallaðar eru á ársreikningnum.

Endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla byggir á faglegu mati og faglegri tortryggni. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

- Greinum og metum áhættuna af verulegum annmörkum, vegna sviksemi eða mistaka, og skipuleggjum endurskoðunaraðgerðir til að mæta þessari áhættu og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi grunnur fyrir álit okkar. Áhættan af því að greina ekki verulega annmarka sem stafa af sviksemi er meiri en áhætta af annmörkum vegna mistaka, þar sem sviksemi getur stafað af fölsun, misvísandi framsetningu ársreiknings, að mikilvægum atriðum sé viljandi sleppt, samanteknum ráðum eða að innra eftirlit sé sniðgengið.
- Öflum skilnings á innra eftirliti sem er viðeigandi fyrir endurskoðun okkar í þeim tilgangi að hanna endurskoðunaraðgerðir, en ekki til þess að gefa álit á virkni innra eftirlits sjóðsins.
- Metum hvort val stjórnenda á reikningskilaaðferðum sé viðeigandi og hvort matsaðferðir þeirra séu raunhæfar. Einnig skoðum við hvort tengdar skýringar séu við hæfi.

Áritun óháðs endurskoðanda

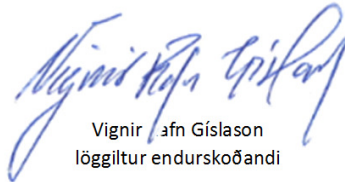
- Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um áframhaldandi starfsemi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi. Ef við teljum að veruleg óvissa ríki, ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum í ársreikningnum um óvissuna og ef þær upplýsingar eru ekki nægjanlegar að okkar mati, víkjum við frá fyrirvaralausum álitum. Niðurstaða okkar byggir á þeim endurskoðunargögnum sem við höfum aflað fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni leitt til þess að lífeyrissjóðurinn verði ekki lengur rekstrarhæfur.
- Metum framsetningu, gerð og innihald ársreikningsins í heild, að meðtöldum skýringum og hvort hann grundvallast á fyrirliggjandi færslum og atburðum og gefi glögga mynd samanber álit okkar.

Við upplýsum stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem upp geta komið í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka í innra eftirliti ef við á.

Við höfum lýst því yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við uppfyllum nauðsynleg siðferðis- og óhæðisskilyrði og við munum láta þeim í té allar upplýsingar um hugsanleg tengsl og önnur atriði sem gætu haft áhrif á óhæði okkar og trúnað.

Reykjavík, 30. apríl 2018

PricewaterhouseCoopers ehf.

Vignir afn Gíslason
löggitur endurskoðandi

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 2017

	Skýring	2017	2016
Iðgjöld	6		
Iðgjöld sjóðfélaga		86.778	93.873
Iðgjöld launagreiðenda		210.681	229.561
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		30	(1.207)
		<u>297.490</u>	<u>322.227</u>
Sérstök aukaframlög	21	2.268.355	2.205.115
Iðgjöld samtals		<u>2.565.844</u>	<u>2.527.342</u>
Lífeyrir			
Heildarfjárhæð lífeyris	22	(4.442.272)	(4.135.578)
Framlag til starfsendurhæfingarsjóðs		(3.471)	(2.512)
Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris		(359)	(115)
Lífeyrir samtals		<u>(4.446.103)</u>	<u>(4.138.205)</u>
Hreinar fjárfestingatekjur	7		
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	23-24	344.392	(676.510)
Hreinar tekjur af skuldabréfum	25	4.354.030	3.277.109
Vaxtatekjur af bundnum bankainnstæðum		10.535	44.895
Aðrar fjárfestingatekjur:			
Vaxtatekur af handbæru fé		6.095	9.322
Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum		(864)	753
Fjárfestingagjöld	8, 26	(43.301)	(49.984)
Hreinar fjárfestingatekjur samtals		<u>4.670.888</u>	<u>2.605.585</u>
Rekstrarkostnaður	9		
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	27	(189.889)	(158.883)
Rekstrarkostnaður samtals		<u>(189.889)</u>	<u>(158.883)</u>
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris		2.600.740	835.839
Hrein eign frá fyrra ári		74.061.629	73.225.791
Hrein eign til greiðslu lífeyris í lok árs		<u><u>76.662.369</u></u>	<u><u>74.061.629</u></u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2017

	<u>Skýring</u>	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
Eignir			
Fjárfestingar	36-37		
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	12, 24, 30	8.901.964	9.669.710
Skuldabréf	13, 31	67.492.016	64.218.141
Bundnar bankainnstæður	14	59.572	172.036
Fjárfestingar samtals		<u>76.453.553</u>	<u>74.059.887</u>
Kröfur			
Kröfur á launagreiðendur		3.144	11.767
Aðrar kröfur		214.415	225.128
Kröfur samtals	16, 33	<u>217.559</u>	<u>236.896</u>
Ýmsar eignir			
Handbært fé		533.368	60.159
Ýmsar eignir samtals		<u>533.368</u>	<u>60.159</u>
Eignir samtals		<u><u>77.204.479</u></u>	<u><u>74.356.942</u></u>
Skuldir			
Áfallinn kostnaður og fyrirframinnheimtar tekjur		4.185	2.285
Aðrar skuldir		537.925	293.027
Skuldir samtals		<u>542.110</u>	<u>295.312</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris		<u><u>76.662.369</u></u>	<u><u>74.061.629</u></u>
Skuldbindingar utan efnahags	35		
Áhættustýring	38-43		

Sjóðstreymi ársins 2017

	Skýring	2017	2016
Inngreiðslur			
lögjöld		2.574.467	2.543.541
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum		5.231	10.075
Aðrar inngreiðslur		257.511	154.190
Inngreiðslur samtals		2.837.210	2.707.807
Útgreiðslur			
Lífeyrir		(4.446.103)	(4.138.205)
Rekstrarkostnaður		(189.889)	(158.883)
Aðrar útgreiðslur		(43.301)	(49.984)
Útgreiðslur samtals		(4.679.292)	(4.347.073)
Ráðstöfunarfé til fjárfestinga		(1.842.083)	(1.639.266)
Fjárfestingahreyfingar			
Innborgaðar tekjur af eignarhl. í félögum og sjóðum		112.717	144.598
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum		(2.843.286)	(7.445.983)
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum		3.842.707	4.686.437
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa		6.343.919	6.263.980
Keypt skuldabréf		(6.932.043)	(7.585.099)
Seld skuldabréf		1.668.279	3.901.458
Bundin innlán		122.999	1.629.483
Fjárfestingahreyfingar nettó		2.315.291	1.594.874
Hækkun/(lækkun) á handbæru fé		473.209	(44.393)
Handbært fé í upphafi árs		60.159	104.552
Handbært fé í lok árs		533.368	60.159

Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu 31. desember 2017

	Skýring	31.12.2017		
		Áfallið	Framtíðar	Samtals
Eignir				
Hrein eign til greiðslu lífeyris		76.662.369	76.662.369	
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa		(3.752.933)	(3.752.933)	
Mismunur á bókfærðu verði og matsverði skráðra hlutabréfa		(70.908)	(70.908)	
Núvirði framtíðarfjárfestingarkostnaðar		(502.300)	(502.300)	
Núvirði framtíðarrekstrarkostnaðar		(3.362.800)	(216.100)	(3.578.900)
Núvirði framtíðariðgjalda			1.937.786	1.937.786
Hluti launagreiðenda í lífeyrisgreiðslum			53.893.717	53.893.717
Eignir samtals		68.973.428	55.615.403	124.588.831
Skuldbindingar				
Ellilífeyrir		81.314.658	3.802.650	85.117.308
Örorkulífeyrir		1.668.046	47.051	1.715.097
Makalífeyrir		15.833.399	562.345	16.395.744
Barnalífeyrir		10.000	3.947	13.947
Skuldbindingar samtals		98.826.103	4.415.993	103.242.096
Eignir umfram skuldbindingar	34	(29.852.675)	51.199.410	21.346.735
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok 2017		-30,2%	1159,4%	20,7%
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun 2017		-26,9%	1001,2%	22,9%
Ef ekki er tekið tillit til framlags launagreiðanda vegna lífeyrisgreiðslna verður staðan eftirfarandi:				
Eignir umfram skuldbindingar		(29.852.675)	(2.694.307)	(32.546.982)
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok 2017		-30,2%	-61,0%	-31,5%
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun 2017		-26,9%	-59,3%	-28,5%

	Skýring	31.12.2016		
		Áfallið	Framtíðar	Samtals
Eignir				
Hrein eign til greiðslu lífeyris		74.061.629		74.061.629
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa		(82.300)		(82.300)
Mismunur á bókfærðu verði og matsverði skráðra hlutabréfa		(1.651.000)		(1.651.000)
Núvirði framtíðarfjárfestingarkostnaðar		(1.421.300)		(1.421.300)
Núvirði framtíðarrekstrarkostnaðar		(1.984.854)	(145.146)	(2.130.000)
Núvirði framtíðariðgjalda			2.097.300	2.097.300
Hluti launagreiðenda í lífeyrisgreiðslum			50.863.800	50.863.800
Eignir samtals		68.922.176	52.815.954	121.738.129
Skuldbindingar				
Ellilífeyrir		77.296.878	4.152.800	81.449.678
Örorkulífeyrir		1.764.671	56.614	1.821.285
Makalífeyrir		15.193.413	582.143	15.775.556
Barnalífeyrir		11.300	4.565	15.865
Skuldbindingar samtals		94.266.262	4.796.122	99.062.384
Eignir umfram skuldbindingar	34	(25.344.087)	48.019.832	22.675.746
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok 2016		-26,9%	1001,2%	22,9%
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun 2016		-23,0%	935,3%	26,7%
Ef ekki er tekið tillit til framlags launagreiðanda vegna lífeyrisgreiðslna verður staðan eftirfarandi:				
Eignir umfram skuldbindingar		(25.344.087)	(2.843.968)	(28.188.054)
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok 2016		-26,9%	-59,3%	-28,5%
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun 2016		-23,0%	-58,0%	-24,8%

Yfirlit yfir tryggingafræðilega stöðu A og B deildar er að finna aftar í reikningnum sem deildaskipt yfirlit tryggingafræðilegrar stöðu.

Skýringar

Starfsemi

1. Almenn

Lífeyrissjóður starfsmanna Reykjavíkurborgar (LsRb eða sjóðurinn) var stofnaður með samþykkt bæjarstjórnar þann 2. janúar 1930 og hét þá Eftirlaunasjóður Reykjavíkurbæjar. Sjóðurinn starfar samkvæmt lögum nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og hefur til þess fullgilt starfsleyfi, sem gefið var út 8. desember 1998.

Aðsetur sjóðsins er að Sigtúni 42, 105 Reykjavík. Ársreikningurinn var samþykktur á stjórnarfundi þann 30. apríl 2018.

2. Sjóðfélagar

Sjóðurinn rekur tvær samtryggingardeildir A deild og B deild sem eru númer 640.

Sjóðurinn var ætlaður þeim sem greiddu iðgjöld vegna starfa hjá Reykjavíkurborg, stofnunum borgarinnar eða stofnunum eða félögum skrásettum í Reykjavík sem borgin átti aðild að og voru iðgjaldskyldir til sjóðsins. Í júlí 1998 var sjóðnum lokað fyrir nýjum sjóðfélögum. Þeim einum sem greiddu til sjóðsins í júní 1998 er heimilt að greiða áfram til hans, enda hafi iðgjald verið greitt til sjóðsins óslitið frá þeim tíma.

A deild

A deild er almenn deild. Sjóðfélagar eru allir starfsmenn Reykjavíkurborgar og stofnana hennar, sem unnið hafa hjá þessum aðilum hálf starf eða meira í fulla tólf mánuði og falla undir lög nr. 94/1986 um kjarasamninga opinberra starfsmanna.

Iðgjald er 12%, þ.e. 4% frá sjóðfélaga og 8% frá launagreiðanda. Hafi sjóðfélagi greitt til sjóðsins í 32 ár, falla iðgjaldagreiðslur hans niður og launagreiðandi greiðir 12%. Lífeyrir er ævilangur ellilífeyrir frá 65 ára aldri hafi sjóðfélagi greitt í a.m.k. 5 réttindaár, örorkulífeyrir, ævilangur makalífeyrir og barnalífeyrir. Sé sjóðfélagi orðinn 60 ára getur hann látið af störfum ef samanlagður aldur hans og starfsaldur eru 95 ár.

Lífeyrisréttindi eru miðuð við laun sem fylgja starfi því er sjóðfélagi gegndi síðast (eftirmannsregla) eða breytast með meðalvísitölu launa opinberra starfsmanna fyrir dagvinnu sem Hagstofa Íslands reiknar út.

B deild

Framangreind ákvæði gilda ekki um réttindi sjóðfélaga sem ekki ná fimm ára starfstíma. Um réttindi þeirra gilda ákvæði samkvæmt grundvallarreglugerð Sambands almennra lífeyrissjóða frá árinu 1997 og eru réttindi þeirra sjóðfélaga varðveitt í B-deild sjóðsins. Fyrir hvert ár sem greitt er til sjóðsins ávinnst ellilífeyrisréttur sem er 1,4% af þeim launum sem greitt er af og eru þau réttindi verðtryggð miðað við vísitölu neysluverðs. Ellilífeyrisaldur er 67 ára og makalífeyrisréttur ekki ævilangur.

Ábyrgð Reykjavíkurborgar

Reykjavíkurborg ábyrgist skuldbindingar sjóðsins, en auk iðgjaldagreiðslna skulu borgin og viðkomandi stofnanir endurgreiða tiltekið hlutfall af greiddum lífeyri. Hlutfallið er ákveðið af borgarstjórn að fenginni umsógn tryggingafræðings og sjóðsstjórnar. Endurgreiðsluhlutfall var 69% árið 2017 eða óbreytt frá fyrra ári.

3. Rekstur

Brú lífeyrissjóður starfsmanna sveitarfélaga hefur annast rekstur sjóðsins frá 1. júní 1999.

Reikningsskilaaðferðir

4. Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög nr. 3/2006 um ársreikninga, lög nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og reglur Fjármálaeftirlitsins nr. 335/2015 um ársreikninga lífeyrissjóða. Ársreikningurinn er gerður í íslenskum krónum, sem er bæði starfsrækslu- og framsetningargjaldmiðill lífeyrissjóðsins. Fjárhæðir eru birtar í þúsundum króna nema annað sé tilgreint sérstaklega.

5. Mat og ákvarðanir

Gerð ársreiknings krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, meti og gefi sér forsendur sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda. Endanlegar niðurstöður kunna að vera frábrugðnar þessu mati.

Mat og forsendur eru endurskoðaðar reglulega og eru áhrifin af breytingum færð á því tímabili sem breyting er gerð og jafnframt á síðari tímabilum ef breytingin hefur áhrif á þau.

Stjórnendur hafa gefið sér forsendur um og lagt reikningshaldslegt mat á eftirfarandi liði sem hafa veruleg áhrif á ársreikning sjóðsins:

- Gangvirði óskráðra fjárfestinga.
- Tryggingafræðileg staða, sjá yfirlit yfir tryggingafræðilega stöðu og skýringu 34.

Skýringar

6. Iðgjöld

Iðgjöld eru færð til tekna þegar skilgreinar hafa borist sjóðnum, óháð því hvort þau eru greidd eða ekki. Ógreidd iðgjöld í árslok eru færð til eignar sem krafa á launagreiðendur. Sérstök aukaframlög er hlutdeild launagreiðenda samkvæmt samþykktum sjóðsins. Endurgreiðslan nam 69% af greiddum lífeyri á árinu 2017. Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði er hluti af tryggingargjaldi vegna launa og rennur til lækkunar og jöfnunar á örorkubyrði milli lífeyrissjóða.

7. Hreinar fjárfestingatekjur

Undir hreinar fjárfestingatekjur færast allar fjárfestingatekjur að frádregnum öllum fjárfestingagjöldum.

Viðskipti í öðrum myntum en íslenskum krónum eru umreiknuð yfir í íslenskar krónur á gengi viðskiptadags. Gengismunur sem myndast við greiðslu og innheimtu krafna er færður í rekstrarreikning sem og áfallinn gengismunur á eignir í árslok.

a) Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum

Þessi liður samanstendur af tekjum af fjárfestingum sjóðsins í hlutabréfum og hlutdeildarskírteinum, að frádregnum gjöldum vegna slíkra fjárfestinga annarra en gjalda sem skýrt er frá í skýringu 26 um fjárfestingargjöld. Undir þennan lið falla arðgreiðslur, söluhagnaður og sölutap sem og breytingar á gangvirði. Arðstekjur eru tekjufærðar þegar ákvörðun aðalfundar um arðgreiðslu í viðkomandi félögum liggur fyrir. Í skýringu 24 má sjá hreinar fjárfestingatekjur af 20 stærstu fjárfestingum sjóðsins í félögum og sjóðum.

b) Hreinar tekjur af skuldabréfum

Þessi liður samanstendur af tekjum af fjárfestingum sjóðsins í skuldabréfum, að frádregnum gjöldum vegna slíkra fjárfestinga annarra en gjalda sem skýrt er frá í skýringu 26 um fjárfestingargjöld. Hér eru færðar vaxtatekjur, verðbætur og lántökupóknar af skuldabréfum, hagnaður og tap af sölu skuldabréfa, breytingar á gangvirði til hækkunar og lækkunar og hliðstæðar tekjur og gjöld. Hér undir er einnig færð varúðarniðurfærsla skuldabréfa vegna tapshættu sem er fyrir hendi á reikningsskiladegi.

c) Aðrar fjárfestingatekjur

Undir liðinn ýmsar fjárfestingatekjur falla m.a. vaxtatekjur af handbæru fé.

d) Fjárfestingagjöld

Fjárfestingagjöld samstanda aðallega af gjöldum og þóknunum til fjármálafyrirtækja og sjóða um sameiginlega fjárfestingu vegna umsýslu og stjórnunar á fjárfestingum sjóðsins.

8. Þóknarir til fjármálafyrirtækja

Þóknarir til fjármálafyrirtækja skiptast í beinar þóknarir, sem greiddar eru samkvæmt samningum eða gjaldskrá, og óbeinar þóknarir sem koma fram í gengismun í viðskiptum eða vaxtatekjum.

Beinar þóknarir skiptast í:

- Eignastýringarþóknarir, sem almennt reiknast sem hlutfall af eignum í stýringu og eru mismunandi milli þjónustuaðila.
- Vörsluþóknarir, sem almennt reiknast af virði eignasafns hverju sinni og eru mismunandi milli vörsluaðila.
- Viðskiptaþóknarir vegna beinna viðskipta, sem almennt reiknast sem hlutfall af viðskiptum hverju sinni.

Þann 16. október 2017 birti FME leiðbeiningar varðandi birtingu upplýsinga um fjárfestingargjöld lífeyrissjóða. Þar er að finna útlistun á því hvernig ber að haga framsetningu upplýsinga í skýringum við ársreikning vegna áætlaðra fjárfestingargjalda. Við gerð ársreiknings ársins 2016 lágu þessar leiðbeiningar ekki fyrir þannig að nauðsynlegt að uppfæra framsetningu upplýsinga vegna ársins 2016 til að fjárhæðir milli ára séu samanburðarhæfar. Sjá nánar í skýringu 26.

9. Rekstrarkostnaður

Allur skrifstofu- og stjórnunarkostnaður lífeyrissjóðsins fellur undir rekstrarkostnað, þ.m.t. launakostnaður stjórnar sjóðsins. Kostnaðurinn er færður til gjalda þegar hann fellur til.

10. Fjárfestingar

Fjárfestingar eru fjármálagerningar samkvæmt skilgreiningu laga um verðbréfavíðskipti nr. 108/2007. Fjárfestingar sjóðsins samstanda af eignarhlutum í félögum og sjóðum, skuldabréfum, bundnum bankainnviðum, fjárfestingum í íbúðarhúsnæði og öðrum fjárfestingum.

Stjórnendur ákvarða flokkun fjárfestinga þegar þær eru færðar í upphafi og endurmeta þessa flokkun á hverjum reikningsskiladegi.

Nánari umfjöllun um reikningsskilaaðferðir sem snúa að fjárfestingum er að finna í skýringum 11-15.

Skýringar

11. Matsaðferðir fjárfestinga

Fjármálagerningar, aðrir en útlán og skuldabréf sem haldin eru til gjalddaga, eru metnir á gangvirði í samræmi við settar reikningsskilareglur. Útlán og skuldabréfæign sem stjórnendur ætla að halda til gjalddaga eru færð á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við upphaflega ávöxtunarkröfu og aðferð virkra vaxta.

Gangvirði fjármálagerninga sem skráðir eru á skipulegum verðbréfamarkaði er markaðsverð í árslok en gangvirði annarra fjárfestinga (óskráðra) í þessum flokki byggist á verðmatsaðferðum sem lýst er í skýringu 37. Í þeirri skýringu eru jafnframt upplýsingar um stigskiptingu gangvirðis samkvæmt verðmatsaðferðum.

12. Eignarhlutir í félögum og sjóðum

Eignarhlutir í félögum og sjóðum eru hlutabréf og hlutdeildarskírteini verðbréfasjóða. Þessi flokkur fjárfestinga er færður á gangvirði.

13. Skuldabréf

Undir liðinn skuldabréf eru færð öll skuldabréf, bæði verðbréf sem eru á afskrifuðu kostnaðarverði og gangvirði. Undir þennan flokk falla jafnframt útlán. Skuldabréf og útlán eru færð með áföllnum vöxtum, verðbótum og gengismun í árslok. Verðbætur miðast við viðeigandi vísitölu næsta mánaðar eftir lok reikningsárs. Í skýringu 31 er gerð nánari grein fyrir skiptingu skuldabréfa eftir reikningshaldslegri meðhöndlun.

14. Bundnar bankainnstæður

Undir bundnar bankainnstæður eru færð innlán í bönkum og sparisjóðum sem bundin eru til lengri tíma en þriggja mánaða en sjóðurinn horfir á þessar bankainnstæður sem fjárfestingu en ekki sem handbært fé.

15. Niðurfærsla skuldabréfa og útlána

Við mat á útlánnum og skuldabréfum sem færð eru á afskrifuðu kostnaðarverði er tekið tillit til þeirrar tapsáhættu sem kann að vera fyrir hendi á reikningsskiladegi í samræmi við settar reikningsskilareglur. Varúðarframlög vegna tapsáhættunnar eru færð á niðurfærslureikning sem dreginn er frá stöðu skuldabréfa og útlána til sjóðfélaga í árslok.

16. Kröfur

Kröfur eru færðar á gangvirði við upphaflega skráningu í bókhald. Á hverjum reikningsskiladegi eru kröfur metnar með hliðsjón af tapsáhættu og færð í afskriftarreikning samkvæmt niðurstöðu slíks mats. Afskriftin er dregin frá viðkomandi lið í efnahagsreikningi og gjaldfærð undir önnur gjöld í yfirliti um breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris.

17. Varanlegir rekstrarfjármunir

Lífeyrissjóður starfsmanna Reykjavíkurborgar átti enga varanlega rekstrarfjármuni í árslok 2017 eða í árslok 2016.

18. Handbært fé

Handbært fé samanstendur af óbundnum bankainnstæðum í íslenskum krónum og erlendum gjaldmiðlum. Handbært fé og jafngildi þess eru færð í efnahagsreikning á kostnaðarverði.

19. Skuldir

Skuldir eru færðar á nafnverði að teknu tilliti til gengismunar.

20. Erlendir gjaldmiðlar

Eignir og skuldir í erlendra mynt eru umreiknaðar í íslenskar krónur miðað við opinbert gengi Seðlabanka Íslands í árslok. Notað er kaupgengi fyrir eignir og sölugengi fyrir skuldir. Útreikningur á flökti tekur tillit til kaupgengis Seðlabanka Íslands.

Mynt	Kaupgengi		Sölugengi		Meðalgengi		Ársflökt	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016	2017	2016	2017	2016
USD	104,17	112,55	104,67	113,09	104,42	112,82	13,8%	8,6%
EUR	124,70	118,80	125,40	119,46	125,05	119,13	12,9%	3,2%
GBP	140,64	138,57	141,32	139,25	140,98	138,91	14,1%	11,9%
DKK	16,75	15,98	16,85	16,07	16,80	16,02	12,9%	3,2%

Skýringar

Sundurliðanir

21. Sérstök aukaframlög

Sérstök aukaframlög sundurliðast sem hér segir:

	2017	2016
Hlutdeild launagreiðenda í greiddum lífeyri	2.137.057	2.073.603
Samtímagreiðslur	108.302	107.711
Framlag ríkis til jöfnunar örorkubyrði	22.995	23.800
	<u>2.268.355</u>	<u>2.205.115</u>

Sérstök aukaframlög skiptist sem hér segir á launagreiðendum:

	2017	2016
Reykjavíkurborg	1.829.428	1.899.559
Aðrir launagreiðendur	367.575	281.755
Framlag ríkis til jöfnunar örorkubyrði	22.995	23.800
	<u>2.268.355</u>	<u>2.205.115</u>

22. Lífeyrir

Lífeyrir sundurliðast sem hér segir:

	2017	2016
Ellilífeyrir	3.567.185	3.267.378
Örorkulífeyrir	179.127	183.909
Makalífeyrir	694.622	682.864
Barnalífeyrir	1.338	1.427
	<u>4.442.272</u>	<u>4.135.578</u>

23. Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum

Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum sundurliðast sem hér segir:

Hlutabréf	Arður	Gangvirðis- breytingar	Áhrif gjaldmiðla	Hreinar tekjur	
				2017	2016
Skráð félög	82.069	28.074	8.145	118.288	(403.041)
Óskráð félög	0	11.703	(3)	11.700	0
	<u>82.069</u>	<u>39.777</u>	<u>8.142</u>	<u>129.988</u>	<u>(403.041)</u>

Hlutdeildarskírteini	Arður	Gangvirðis- breytingar	Áhrif gjaldmiðla	Hreinar tekjur	
				2017	2016
Hlutabréfasjóðir	1.515	179.664	(48.436)	132.743	(327.941)
Skuldabréfasjóðir	0	4.733	0	4.733	37.585
Peningamarkaðssjóðir	0	77.062	(133)	76.929	16.886
	<u>1.515</u>	<u>261.459</u>	<u>(48.569)</u>	<u>214.404</u>	<u>(273.469)</u>
Samtals eignarhlutir í félögum og sjóðum	83.583	301.236	(40.427)	344.392	(676.510)

Skýringar

24. Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum

Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum sundurliðast sem hér segir:

	Bókfært verð	Árður	Áhrif gjaldmiðla	Gangvirðis- breytingar	Hreinar tekjur	
	31.12.2017				2017	2016
Stefnir ÍS 15	2.045.223	0	0	(56.820)	(56.820)	(270.914)
Reitir fasteignafélag hf.	805.107	14.649	0	(60.675)	(46.026)	100.625
Marel hf.	747.522	5.619	0	185.145	190.764	(9.025)
Stefnir Lausafjárjóður	637.632	0	0	30.954	30.954	10.201
Icelandair Group hf.	500.481	3.893	0	(295.011)	(291.118)	(435.579)
Össur hf.	453.437	0	4.544	194.579	199.123	(82.888)
Landsbréf - Veðskuldabréfasjóður	337.948	0	0	11.087	11.087	(766)
Vátryggingafélag Íslands hf.	331.353	13.660	0	80.487	94.146	32.036
Síminn hf.	261.183	2.220	0	75.350	77.570	(50.824)
Gamma: Liquid Fund	255.201	0	0	5.201	5.201	0
iShares Core S&P 500 UCITS ETF USD	215.274	0	(13.541)	37.479	23.939	7.645
Sjóvá-Almennar tryggingar hf.	207.856	22.926	0	22.123	45.048	33.919
Robeco BP - US Premium Equities	171.597	0	(11.407)	24.127	12.720	3.091
iShares MSCI USA ETF USD	170.213	0	(23.608)	55.122	31.514	(2.522)
Skeljungur hf.	163.050	0	0	(1.155)	(1.155)	(2.410)
MFS- Meridian European Value Fund	144.871	0	7.868	15.918	23.786	(13.175)
Skammtímasjóður ÍV	142.082	0	0	16.379	16.379	28.760
CS - Global Emerging Market ILC Equity Fund	131.481	0	(6.320)	29.147	22.827	(4.140)
Hagar hf.	118.797	0	0	(54.776)	(54.776)	13.109
Wellington - Strategic European Equity Fund	115.798	0	6.824	6.347	13.171	0
Aðrar eignir	945.858	20.617	(4.788)	(19.772)	(3.943)	(33.653)
	8.901.964	83.583	(40.427)	301.236	344.392	(676.510)

25. Hreinar tekjur af skuldabréfum

Hreinar tekjur af skuldabréfum sundurliðast sem hér segir:

	Gangvirðis- breyting	Áhrif gjaldmiðla	Breyting á niðurfærslu	Hreinar tekjur	
				2017	2016
Skuldabréf færð á gangvirði					
Skuldabréf með ríkisábyrgð	1.737.677	0	0	1.737.677	691.591
Skuldabréf sveitarfélaga	166.895	0	0	166.895	48.539
Skuldabréf lánastofnana	335.370	0	0	335.370	197.844
	2.239.941	0	0	2.239.941	937.974
Vaxtatekjur og verðbætur					
Skuldabréf með ríkisábyrgð	1.217.490	(46.305)	0	1.171.185	1.408.277
Skuldabréf sveitarfélaga	337.734	0	0	337.734	372.084
Skuldabréf lánastofnana	65.721	0	0	65.721	87.925
Skuldabréf fyrirtækja	488.978	(5.315)	(941)	482.721	421.949
Útlán til sjóðfélaga	21.798	0	696	22.494	26.519
Önnur útlán	34.233	0	0	34.233	22.381
	2.165.954	(51.620)	(245)	2.114.089	2.339.135
Samtals skuldabréf	4.405.895	(51.620)	(245)	4.354.030	3.277.109

Breyting á niðurfærslu skuldabréfa sundurliðast sem hér segir:

	2017	2016
Staða í ársbyrjun	67.684	637.503
Afskrifað á árinu	0	(538.248)
Áður varúðarfærð skuldabréf færð út	0	10.740
Breyting á niðurfærslu	245	(42.311)
Staða í árslok	67.929	67.684

Skýringar

26. Fjárfestingagjöld

Fjárfestingagjöld sundurliðast sem hér segir:

	2017	2016
Fjársýsluþóknun	30.487	38.805
Vörsluþóknun	11.300	10.135
Kaup- og söluþóknar vegna verðbréfavíðskipta	2.367	190
Önnur fjárfestingagjöld	(854)	854
	43.301	49.984

Óbeinar þóknar eru ekki sérgreindar í reikningum sjóðsins heldur koma fram í ávöxtun undirliggjandi eigna. Óbeinar þóknar eru áætluð fjárhæð sem byggir á upplýsingum um viðvarandi gjöld sjóða (Ongoing cost). Áætluð fjárhæð þeirra er sem hér segir:

	Hlutfall af meðaleign		Fjárhæð	
	2017	2016	2017	2016
Innlendir verðbréfasjóðir	0,7%	0,7%	483	1.592
Innlendir fjárfestingarsjóðir	0,6%	0,5%	22.813	20.741
Innlendir fagfjárfestingarsjóðir	0,5%	0,8%	12.719	12.219
Erlendir verðbréfasjóðir	1,1%	1,4%	12.561	6.600
			48.577	41.152
Samtals beinar og óbeinar þóknar til fjármálafyrirtækja			91.877	91.136

27. Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður

Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður sundurliðast sem hér segir:

	2017	2016
Laun og launatengd gjöld stjórnar og endurskoðunarnefndar	10.227	8.481
Annar rekstrarkostnaður	179.662	150.402
	189.889	158.883

28. Laun stjórnar, endurskoðunarnefndar og stjórnenda

Laun stjórnar, endurskoðunarnefndar og stjórnenda sundurliðast sem hér segir:

Stjórn	2017	2016
Heiða Björg Hilmisdóttir, formaður stjórnar	1.070	0
Skúli Þór Helgason, fyrrverandi formaður stjórnar	821	1.969
Ása Clausen	1.070	985
Þorgrímur Hallgrímsson	1.070	985
Heiðar Ingi Svansson	1.070	985
Halldór Halldórsson	936	22
Hildur Sverrisdóttir	164	656
Marta Guðjónsdóttir	0	410
Kolbrún Hauksdóttir	0	22
Kjartan G Ingvason	0	22
Heiða Kristín Helgadóttir	0	22
	6.202	6.078
Endurskoðunarnefnd	2017	2016
Birgir Björn Sigurbjörnsson, formaður endurskoðunarnefndar	535	492
Björk Vilhelmsdóttir	238	246
Ása Clausen	268	246
	1.041	985

Framkvæmdastjóri sjóðsins er á launaskrá hjá Brú lífeyrissjóði starfsmanna sveitarfélaga sem annast rekstur sjóðsins.

Skýringar

29. Þóknar til endurskoðenda og tryggingastærðfræðings

Þóknar til endurskoðenda og tryggingastærðfræðings sundurliðast sem hér segir:

	2017	2016
Ytri endurskoðendur		
Endurskoðun ársreiknings	3.499	6.266
Önnur þjónusta	38	0
	<u>3.537</u>	<u>6.266</u>
Innri endurskoðendur		
Innri endurskoðun	1.313	1.097
	<u>1.313</u>	<u>1.097</u>
Tryggingastærðfræðingur		
Tryggingafræðileg athugun	1.736	1.488
Önnur þjónusta	1.023	508
	<u>2.759</u>	<u>1.996</u>

30. Eignarhlutir í félögum og sjóðum

Eignarhlutir í félögum og sjóðum sundurliðast sem hér segir:

	Innlend	Erlend	31.12.2017	Innlend	Erlend	31.12.2016
Hlutabréf						
Skráð félög	3.341.432	515.187	3.856.619	3.816.729	55.576	3.872.305
Óskráð félög	452.058	0	452.058	342.272	0	342.272
	<u>3.793.490</u>	<u>515.187</u>	<u>4.308.677</u>	<u>4.159.001</u>	<u>55.576</u>	<u>4.214.577</u>
Hlutdeildarskírteini						
Hlutabréfasjóðir	2.045.223	1.368.038	3.413.261	2.800.104	1.177.662	3.977.767
Skuldabréfasjóðir	88.958	0	88.958	84.225	0	84.225
Peningamarkaðssjóðir	1.091.068	0	1.091.068	1.393.141	0	1.393.141
	<u>3.225.249</u>	<u>1.368.038</u>	<u>4.593.287</u>	<u>4.277.470</u>	<u>1.177.662</u>	<u>5.455.133</u>
Eignarhlutir í félögum og sjóðum samtals	7.018.739	1.883.225	8.901.964	8.436.472	1.233.238	9.669.710

Eignarhlutur í einstökum hlutfélögum er undir 2% af útgefnu hlutfé og bókfært verð undir 5% af hreinni eign til greiðslu lífeyris, nema í eftirfarandi tilvikum:

Félag og sjóðir	Eignarhlutur	Skráð/óskráð	Kostnaðar- verð	Bókfært virði 31.12.2017	31.12.2016
Virðing - Veðskuldabréfasjóður	10,00%	Óskráð	60	60	60
ÍV - Veðskuldabréfasjóður	8,95%	Óskráð	75.000	88.898	84.165
Stefnir ÍS 15	7,88%	Óskráð	184.130	2.045.223	2.435.111
Alda Credit Fund slhf.	6,60%	Óskráð	104.000	114.110	107.400
Landsbréf - Veðskuldabréfasjóður	5,72%	Óskráð	327.628	337.948	146.073
Gamma: Liquid Fund	4,69%	Óskráð	250.000	255.201	0
			<u>940.818</u>	<u>2.841.440</u>	<u>2.772.809</u>

Skýringar

31. Skuldabréf

Skuldabréf sundurliðast sem hér segir:

Skuldabréf færð á gangvirði	Innlend	Erlend	31.12.2017	Innlend	Erlend	31.12.2016
Skuldabréf með ríkisábyrgð	16.600.659	0	16.600.659	15.815.456	0	15.815.456
Skuldabréf sveitarfélaga	2.107.126	0	2.107.126	1.396.601	0	1.396.601
Skuldabréf lánastofnana	5.030.611	0	5.030.611	3.398.910	0	3.398.910
Skuldabréf fyrirtækja	321.929	0	321.929	0	0	0
Skuldabréf færð á gangvirði samtals	24.060.324	0	24.060.324	20.610.967	0	20.610.967
Skuldabréf sem haldið er til gjalddaga	Innlend	Erlend	31.12.2017	Innlend	Erlend	31.12.2016
Skuldabréf með ríkisábyrgð	28.301.605	0	28.301.605	29.366.417	0	29.366.417
Skuldabréf sveitarfélaga	5.729.918	0	5.729.918	5.273.043	0	5.273.043
Skuldabréf lánastofnana	861.236	0	861.236	916.583	0	916.583
Skuldabréf fyrirtækja	7.600.047	0	7.600.047	7.267.726	0	7.267.726
Varúðarniðurfærsla	(67.929)	0	(67.929)	(66.988)	0	(66.988)
	42.424.877	0	42.424.877	42.756.782	0	42.756.782
Útlán til sjóðfélaga	350.137	0	350.137	444.979	0	444.979
Önnur útlán	656.678	0	656.678	406.110	0	406.110
Varúðarniðurfærsla	0	0	0	(696)	0	(696)
	1.006.815	0	1.006.815	850.392	0	850.392
Skuldabréf sem haldið er til gjalddaga samtals	43.431.692	0	43.431.692	43.607.174	0	43.607.174
Áætlað gangvirði	43.471.608	0	43.471.608	44.049.273	0	44.049.273
Skuldabréf samtals	67.492.016	0	67.492.016	64.218.141	0	64.218.141

32. Skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum

Skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum sundurliðast sem hér segir:

	Mynt	Hlutfall		Bókfært verð	
		31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Íslensk króna	ISK	96,6%	97,3%	73.846.828	72.081.120
Bandaríkjadalur	USD	2,2%	2,2%	1.700.879	1.632.060
Evra	EUR	0,4%	0,2%	284.142	164.194
Sterlingspund	GBP	0,0%	0,1%	16.627	61.322
Dönsk króna	DKK	0,7%	0,1%	530.682	55.576
Aðrar myntir		0,1%	0,1%	74.394	65.615
		100,0%	100,0%	76.453.553	74.059.887

33. Kröfur

Kröfur á launagreiðendur eru vegna ógreiddra iðgjalda. Aðrar kröfur eru vegna fyrirgramgreidds lífeyris og annarra krafna.

Skýringar

34. Tryggingafræðileg staða

Tryggingafræðileg staða sjóðsins er reiknuð í samræmi við ákvæði 39. gr. laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Útreikningurinn er unninn af tryggingastærðfræðingi sem hefur til þess tilskilda staðfestingu frá Fjármálaeftirlitinu og starfar sjálfstætt utan sjóðsins.

Helstu forsendur útreikninga miðast við ákvæði IV kafla reglugerðar nr. 391/1998 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Þar kemur m.a. fram að meta skuli dánar- og lífslíkur miðað við nýjustu dánar- og eftirlifendatöflur útgefnar af Félagi Íslenskra Tryggingastærðfræðinga. Í reglugerðinni kemur einnig fram að við núvirðisútreikning væntanlegs lífeyris og framtíðariðgjalda skuli nota 3,5% vaxtaviðmiðun umfram vísitölu neysliverðs. Forsendur eru að öðru leyti óbreyttar milli ára.

Samþykktir sjóðsins gera ekki ráð fyrir að iðgjöld til hans og ávöxtun þeirra dugi fyrir lífeyrisgreiðslum. Samkvæmt 22. grein samþykktu sjóðsins greiðir borgarsjóður og aðrir launagreiðendur tiltekinn hundraðshluta lífeyris samkvæmt ákvörðun borgarstjórnar að fenginni umsögn sjóðstjórnar og tryggingastærðfræðings. Það hlutfall var 69% á árinu 2017 og stendur lífeyrissjóðurinn þannig undir 31% af greiddum lífeyri. Miðað við þetta hlutfall til framtíðar verða heildareignir sjóðsins í jafnvægi við heildarskuldbindingar.

Eignir	2017	2016
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjörðs í árslok	124.588.831	121.738.129
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjörðs í ársbyrjun	121.738.129	116.597.718
Hækkun/lækkun endurmetinnar eignar á árinu	2.850.702	5.140.412
Heildarskuldbindingar		
Skuldbindingar í árslok	103.242.096	99.062.384
Skuldbindingar í ársbyrjun	99.062.384	92.060.895
Hækkun/lækkun skuldbindinga á árinu	4.179.712	7.001.489
Breyting á tryggingafræðilegri stöðu á árinu	(1.329.011)	(1.861.078)

Þróun áfallinna lífeyrisskuldbindinga var sem hér segir:

	2017	2016
Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í ársbyrjun	94.266.262	87.291.907
Hækkun lífeyrisskuldbindinga vegna vaxta og verðbóta	8.355.000	9.917.988
Hækkun áunninna réttinda vegna iðgjalda ársins	658.900	711.148
Lækkun vegna greidds lífeyris á árinu	(4.260.100)	(4.425.843)
Hækkun vegna nýrra lífslíkataflna	0	1.426.443
Hækkun/lækkun vegna annarra breytinga	(193.959)	(655.380)
Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í árslok	98.826.103	94.266.262

35. Óinnkallaðar skuldbindingar

Sjóðurinn hefur skuldbundið sig til þátttöku í innlendum framtakssjóðum. Það er óvíst hvenær þessi loforð verða innkölluð og einnig hvort þau verða innkölluð að fullu. Óinnkallaðar skuldbindingar greinast sem hér segir

Innlendir sjóðir	31.12.2017			31.12.2016	
	Mynt	Í mynt	Í ISK	Í mynt	Í ISK
Veðskuldabréfasjóður Landsbréfa	ISK		172.372		353.160
Fjárfestestingafélag Atvinnulífsins hf.	ISK		0		59.000
			172.372		412.160

Skýringar

36. Flokkun fjármálagerninga

Fjármálagerningar sjóðsins sundurliðast sem hér segir:

	Fært á gangvirði	Útlán	Haldið til gjalds	31.12.2017	Gangvirði
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	8.901.964			8.901.964	8.901.964
Skuldabréf	24.060.324	1.006.815	42.424.877	67.492.016	67.531.932
Bundnar bankainnstæður	59.572			59.572	59.572
	<u>33.021.860</u>	<u>1.006.815</u>	<u>42.424.877</u>	<u>76.453.553</u>	<u>76.493.468</u>

	Fært á gangvirði	Útlán	Haldið til gjalds	31.12.2016	Gangvirði
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	9.669.710			9.669.710	9.669.710
Skuldabréf	20.610.967	850.392	42.756.782	64.218.141	64.660.240
Bundnar bankainnstæður	172.036			172.036	172.036
	<u>30.452.713</u>	<u>850.392</u>	<u>42.756.782</u>	<u>74.059.887</u>	<u>74.501.986</u>

37. Stigskipting gangvirðis

a) Skilgreiningar

Við mat á gangvirði fjáreigna er byggt á viðurkenndum verðmatsaðferðum. Matsaðferðum er skipt í þrjú stig sem endurspeglar áreiðanleika þeirra forsendna sem lagðar eru til grundvallar við ákvörðun gangvirðis.

Stig 1

Gangvirðismatið byggir á skráðum verðbréfum á virkum markaði fyrir samskonar eignir og skuldir.

Stig 2

Gangvirðismatið byggir ekki á skráðum verðum á virkum markaði (stig 1) heldur á upplýsingum sem eru sannreynanlegar fyrir eignina eða skuldina, annað hvort beint (t.d. verð) eða óbeint (t.d. afleiddar af verðum). Í stig 2 eru færðar fjárfestingar þar sem ekki er virkur markaður.

Stig 3

Gangvirðismatið byggir á mikilvægum upplýsingum öðrum en markaðsupplýsingum. Við mat á fjárfestingum sem falla undir stig 3 eru notuð gögn eins og verðmat frá rekstraraðilum fjárfestinga- og fagfjárfestastjóða, söluréttur eða verðmat félagsins byggt á afkomu eða samantali við sambærilegar fjáreignir.

Sjóðurinn leitast ávallt við að nota verðmatsaðferðir á lágsta mögulega stigi.

b) Flokkun fjáreigna á gangvirði eftir stigi matsaðferðar

Gangvirði fjáreigna á gangvirði skiptist sem hér segir eftir stigi verðmatsaðferðar:

	31.12.2017	31.12.2016
Stig 1	30.435.622	30.026.216
Stig 2	2.134.181	425.836
Stig 3	452.058	661
	<u>33.021.860</u>	<u>30.452.713</u>

c) Þróun fjáreigna sem falla undir stig 3

Gangvirði fjáreigna á gangvirði skiptist sem hér segir eftir stigi verðmatsaðferðar:

	31.12.2017
Staða 1.1	661
Keypt á árinu	180.788
Flutt af stigi 1 og 2	253.473
Vextir og matsbreytingar	17.136
Staða 31.12	<u>452.058</u>

Skýringar

Áhættustýring

38. Áhættustýring og áhættuþættir í starfsemi

Stjórn lífeyrissjóðsins ber ábyrgð á að til staðar sé virkt áhættueftirlit með starfsemi sjóðsins. Hún hefur mótað og sett áhættustefnu og stefnu um áhættuvilja. Á grundvelli áhættustefnu felur stjórn framkvæmdastjóra og sviðsstjóra áhættustýringar umsjón með áhættueftirliti en framkvæmd stefnunnar dreifist á starfsmenn eftir ábyrgðarsviði. Áhættustefna sjóðsins var yfirfarin á árinu 2017 og var uppfærð stefna samþykkt af stjórn þann 31. október 2017.

Áhættueftirlit er að stærstum hluta framkvæmt með skilgreindum og tímasettum eftirlitsaðgerðum, virku innra eftirliti og reglubundnu áhættumati. Aðferð sjóðsins við mat á áhættu byggir m.a. á alþjóðlegum ISO/IEC stöðlum sem aðlagðir hafa verið að starfsemi sjóðsins. Staðlarnir ná yfir uppbyggingu og skilgreiningar á lykilhugtökum áhættustýringar og upplýsingaöryggi.

Tilgangur með áhættustefnu sjóðsins er að auka öryggi í rekstri hans þannig að áhætta er metin fyrir ákvörðunartöku eftir því sem eðlilegt er hverju sinni. Áhætta í starfsemi sjóðsins er skilgreind samkvæmt leiðbeinandi tilmælum Fjármálaeftirlitsins um áhættustýringu (eftirlitskerfi) samtryggingadeilda lífeyrissjóða og leiðbeinandi tilmælum um upplýsingakerfi eftirlitskyldra aðila.

Í áhættustefnu sjóðsins eru skilgreindir fimm meginflokkar áhættu þ.e. fjárhagsáhætta (markaðsáhætta), mótaðilaáhætta, lífeyrstryggingaráhætta, lausafjárahætta og rekstraráhætta. Í hverjum meginflokki áhættu eru skilgreindir undirflokkar.

39. Fjárhagsleg áhætta

Fjárhagsleg áhætta er hættan á fjárhagslegu tapi vegna breytinga á markaðsvirði eigna þ.e. breyting á vöxtum, gengi gjaldmiðla, virði verðbréfa eða öðrum þáttum sem ráðast af aðstæðum á markaði. Fjárhagslegri áhættu má skipta í nokkra flokka:

a) Vaxtaáhætta

Vaxtaáhætta er hættan á að breytingar á vöxtum og lögum vaxtaferils leiði til lækkunar á virði skuldabréfa og þar af leiðandi til hækkunar á skuldbindingum sem hlutfall af eignum. Ef vextir hækka lækkar verð skuldabréfa sem getur leitt til þess að sjóðurinn þurfi að innleysa gengistap við sölu sem keypt voru á lægri vöxtum. Lækkandi vaxtaumhverfi getur leitt til lækkunar á ávöxtunarkröfu við kaup nýrra skuldabréfa þegar skuldabréf í eigu sjóðsins eru á gjalddaga eða greidd upp fyrir lokagjalddaga.

Sjóðurinn er lokaður þannig að iðgjöld fara lækkandi ár frá ári. Hækkun á lífeyrisbyrði er mætt með framlagi launagreiðanda og sölu eigna. Endurfjárfestingaráhættan er því takmörkuð en vaxtaáhætta er til staðar.

Hluti skuldabréfa sjóðsins er færður til bókar á gangvirði og hluti á á upphaflegri ávöxtunarkröfu við kaup. Sá hluti sem færður er til bókar á gangvirði er næmur fyrir breytingum á ávöxtunarkröfu á markaði. Hér að neðan má sjá hvaða áhrif breytingar á ávöxtunarkröfu hefur á gangvirði skuldabréfa sem færð eru til bókar á gangvirði, hreina eign og tryggingafræðilega stöðu. Annars vegar er gert ráð fyrir að ávöxtunarkrafa verðtryggðra og óverðtryggðra markaðsskuldabréfa lækki um 100 punkta (-1%) og hins vegar að ávöxtunarkrafan hækki um 100 punkta (+1%).

	Skuldabréf færð á gangvirði			Skuldabréf færð á gangvirði		
	Verðtryggð	Óverðtryggð	31.12.2017	Verðtryggð	Óverðtryggð	31.12.2016
Áhrif á hreina eign til greiðslu lífeyris						
100 punkta lækkun ávöxtunarkröfu	2.293.672	197.978	2.491.650	1.768.037	169.420	1.937.457
100 punkta hækkun ávöxtunarkröfu	(1.961.837)	(181.838)	(2.143.675)	(1.518.809)	(156.213)	(1.675.022)
Hrein eign til greiðslu lífeyris eftir breytt gangvirði						
100 punkta lækkun ávöxtunarkröfu			79.154.020			75.999.087
100 punkta hækkun ávöxtunarkröfu			74.518.694			72.386.607
Áhrif á tryggingafræðilega stöðu						
100 punkta lækkun ávöxtunarkröfu	2,2%	0,2%	2,4%	1,8%	0,2%	2,0%
100 punkta hækkun ávöxtunarkröfu	-1,9%	-0,2%	-2,1%	-1,5%	-0,2%	-1,7%
Tryggingafræðileg staða (án framlags launagreiðanda) eftir breytt gangvirði						
100 punkta lækkun ávöxtunarkröfu			-29,1%			-26,5%
100 punkta hækkun ávöxtunarkröfu			-33,6%			-30,1%

Hér er eingöngu tekið mið af breytingu á hreina eign til greiðslu lífeyris en undanskilin eru áhrif af endurmati verðbréfa. Í raun eru engin áhrif af vaxtaáhættu á tryggingafræðilega stöðu sjóðsins vegna þeirra forsendna sem notaðar eru við útreikning á verðmæti skuldabréfa í tryggingafræðilegri úttekt.

b) Uppgreiðsluáhætta

Áhætta tengd uppgreiðslu skuldabréfa fyrir gjaldaga en hluti skuldabréfa sjóðsins er með uppgreiðsluheimild. Ef skuldabréf eru greidd upp fyrir lokagjalddaga þarf sjóðurinn hugsanlega að endurfjárfesta á lægri vöxtum en sem nemur vöxtum uppgreiddra skuldabréfa.

Skýringar

c) Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er hættan á fjárhagslegu tapi vegna verðbreytinga á fjármálagerningum sem skráðir eru á markaði eða hafa beina tengingu við skráð markaðsbréf. Fé í húfi þ.e. VaR (Value at Risk) er notað til að meta líkur á tilteknu tapi miðað við eignasafn sjóðsins og söguleg gögn. Staðalfrávik er notað til að meta flökt/sveiflur eignasafna og með því er unnt að skoða sviðsmyndir til að meta markaðsáhættu.

Stór hluti eigna sjóðsins er í markaðsverðbréfum, bæði hlutabréfum og skuldabréfum. Markaðsverðbréf ásamt handbæru fé mynda stærsta hluta þeirra eigna sem ætlað er að standa á móti lífeyrisskuldbindingu sjóðsins. Fjárfestingar sjóðsins í markaðsverðbréfum eru að mestu leyti í skráðum eignum, en þó er hluti af fjárfestingum sjóðsins í óskráðum eignum.

	Bókfært verð		Hlutfall af hreinni eign	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Innlend hlutabréf og hlutabréfasjóðir á gangvirði	7.018.739	8.436.472	9,2%	11,4%
Erlend hlutabréf og hlutabréfasjóðir á gangvirði	1.883.225	1.233.238	2,5%	1,7%
Innlend skuldabréf á gangvirði	24.060.324	20.610.967	31,4%	27,8%
	32.962.288	30.280.677	43,0%	40,9%

	Innlendir	Erlendir	31.12.2017	Innlendir	Erlendir	31.12.2016
Áhrif á hreina eign til greiðslu lífeyris						
5% lækkun gangvirðis	(1.553.953)	(94.161)	(1.648.114)	(1.452.372)	(61.662)	(1.514.034)
10% lækkun gangvirðis	(3.107.906)	(188.323)	(3.296.229)	(2.904.744)	(123.324)	(3.028.068)
Hrein eign til greiðslu lífeyris eftir breytt gangvirði						
5% lækkun gangvirðis			75.014.255			72.547.596
10% lækkun gangvirðis			73.366.140			71.033.562
Áhrif á tryggingafræðilega stöðu						
5% lækkun gangvirðis	-1,5%	-0,1%	-1,6%	-1,5%	-0,1%	-1,5%
10% lækkun gangvirðis	-3,0%	-0,2%	-3,2%	-2,9%	-0,1%	-3,1%
Tryggingafræðileg staða (án framlags launagreiðanda) eftir breytt gangvirði						
5% lækkun gangvirðis			-33,1%			-30,0%
10% lækkun gangvirðis			-34,7%			-31,5%

Áhrif 5,0% eða 10,0% hækkunar gangvirðis væru samsvarandi, en í gagnstæða átt, þ.e. til hækkunar á hreinni eign til greiðslu lífeyris og til bætingar á tryggingafræðilegri stöðu sjóðsins

d) Gjaldmiðlaáhætta

Gjaldmiðlaáhætta sjóðsins felst í að sveiflur á gengi íslensku krónunnar annars vegar og erlendra myntkrossa hins vegar hafi neikvæð áhrif á eignastöðu sjóðsins. Fé í húfi þ.e. VaR (Value at Risk) er notað til að meta líkur á tilteknu tapi miðað við gjaldeyrissamsetningu eigna og söguleg gögn. Staðalfrávik er notað til að meta flökt/sveiflur eignasafna og með því er unnt að skoða sviðsmyndir til að meta gjaldmiðlaáhættu. Hægt er að stýra gjaldmiðlaáhættu með valréttum eða framvirkum samningum.

Stærsti hluti eigna og skulda sjóðsins er í íslenskum krónum. Í skýringu 20 er að finna upplýsingar um þróun gengis helstu gjaldmiðla í starfsemi sjóðsins.

	Mynt	Eignir	Skuldir	Hrein eign		Hrein eign	
				31.12.2017	Eignir	Skuldir	31.12.2016
Íslensk króna	ISK	74.597.755	542.110	74.055.645	72.378.175	295.312	72.082.862
Bandaríkjadalur	USD	1.700.879	0	1.700.879	1.632.060	0	1.632.060
Evra	EUR	284.142	0	284.142	164.194	0	164.194
Sterlingspund	GBP	16.627	0	16.627	61.322	0	61.322
Dönsk króna	DKK	530.682	0	530.682	55.576	0	55.576
Aðrar myntir		74.394	0	74.394	65.615	0	65.615
		77.204.479	542.110	76.662.369	74.356.942	295.312	74.061.629

Skýringar

	31.12.2017	31.12.2016
Áhrif á hreina eign til greiðslu lífeyris		
5% styrking íslensku krónunnar	(130.336)	(98.938)
10% styrking íslensku krónunnar	(260.672)	(197.877)
Hrein eign til greiðslu lífeyris eftir breytt gangvirði		
5% styrking íslensku krónunnar	76.532.033	73.962.691
10% styrking íslensku krónunnar	76.401.697	73.863.753
Áhrif á tryggingafræðilega stöðu		
5% styrking íslensku krónunnar	-0,1%	-0,1%
10% styrking íslensku krónunnar	-0,3%	-0,2%
Tryggingafræðileg staða (án framlags launagreiðanda) eftir breytt gangvirði		
5% styrking íslensku krónunnar	-31,7%	-28,6%
10% styrking íslensku krónunnar	-31,8%	-28,7%

Áhrif 5,0% eða 10,0% veikingar íslensku krónunnar væru samsvarandi, en í gagnstæða átt.

e) Ósamræmisáhætta

Ósamræmisáhætta vísar til ósamræmis í breytingum á markaðsverði og skuldbindinga. Ósamræmisáhætta hjá sjóðnum er mikil og endurspeglast m.a. í að:

- Eignir til greiðslu lífeyris sem hlutfall af lífeyrisskuldbindingum er neikvætt sem nemur 31,5% þegar framlag launagreiðanda er ekki meðtalið.
- Eignir eru ekki verðtryggðar að fullu.
- Lífeyrisskuldbindingar eru tryggðar með vísitölu lífeyrisskuldbindinga opinberra starfsmanna sem hefur hækkað mun meira en sem nemur hækkan vísitölu neysliverðs á árinu 2016 og 2017. Sjá töflu í kafla um verðbólguáhættu.

Álagspróf eða næmnipróf eru dæmigerð próf til að meta ósamræmið á milli eigna og skuldbindinga. Með prófunum er reynt að meta næmni eigna og skuldbindinga fyrir breytingum á vöxtum, verðbólgu og öðrum þáttum sem eru sameiginlegir eignum og skuldbindingum.

f) Verðbólguáhætta

Verðbólguáhætta er sú hætta að verðbólga valdi hækkun á lífeyrisskuldbindingum umfram raunávöxtun eigna. Verðbólguáhætta er viðvarandi í rekstri sjóðsins vegna þess að lífeyrisskuldbindingarnar eru að fullu verðtryggðar en eignasafnið er samsett af verðtryggðum og óverðtryggðum eignum. Verðtryggðar eignir sjóðsins eru sem hér segir:

	Bókfært verð		Hlutfall af hreinni eign	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Skuldabréf með ábyrgð ríkisins	41.449.505	42.610.413	54,1%	57,5%
Útlán	1.006.815	851.088	1,3%	1,1%
Önnur skuldabréf	14.417.314	14.589.856	18,8%	19,7%
Verðtryggðar eignir	56.873.634	58.051.357	74,2%	78,4%
Áfallin lífeyrisskuldbinding	98.826.103	94.266.262	128,9%	127,3%
Verðtryggingarjöfnuður	(41.952.469)	(36.214.905)	-54,7%	-48,9%
Próun vísitalna á tímabilinu			2017	2016
Vísitala neysliverðs			+1,7%	+2,1%
Vísitala lífeyrisskuldbindinga opinberra starfsmanna			+6,9%	+11,3%

g) Áhætta vegna eigna og skuldbindinga utan efnahagsreiknings

Áhætta felst í breytingum á undirliggjandi eignum eða skuldbindingum utan efnahags. Sem dæmi um slíkar eignir og skuldbindingar má nefna framvirka samninga, afleiðusamninga og skuldbindandi samninga um fjárfestingar. Ekki eru til staðar opnir og útstandandi framvirkir gjaldmiðlasamningar og afleiður hjá sjóðnum. Sjóðurinn hefur skuldbundið sig til þátttöku í innlendum sjóðum. Nánar er fjallað um þær í skýringu 35.

Skýringar

40. Mótaðilaáhætta

Mótaðilaáhætta er hættan á fjárhagslegu tapi ef mótaðili í viðskiptum eða útgefandi fjármálagernings getur ekki staðið við skuldbindingu sína gagnvart sjóðnum eða uppfylli ekki ákvæði samnings. Mótaðilaáhætta er skipt í útlánaáhætta, samþjöppunaráhætta, landsáhætta, afhendingaráhætta og uppgjörsáhætta. Með greiningu á mótaðilaáhætta er leitast við að meta hættuna á því að gagnaðilar fjármálagernings standi ekki við skuldbindingar sínar.

a) Samþjöppunaráhætta

Hættan á lítilli dreifingu mótaðila lífeyrissjóðs.

b) Landsáhætta

Hættan á að fjárfestingar séu of tengdar einu landi eða landsvæði. Í árslok 2017 voru um 97% fjárfestingaeigna safnsins tengt Íslandi og íslenskri mynt.

c) Afhendingaráhætta

Hættan á að mótaðili afhendi ekki verðbréf í samræmi við ákvæði fjármálagernings.

d) Uppgjörsáhætta

Hættan á að mótaðili í viðskiptum, hvort heldur það er mótaðilinn sjálfur eða milligönguaðili, afhendi ekki fjármálagerning eða virði hans eins og um var samið. Sjóðurinn útbýr mánaðarlega vanskilaskýrslur til að fylgjast með stöðu vanskila á hverjum tíma.

e) Útlánaáhætta

Útlánaáhætta er sú áhætta að mótaðilar standi ekki skil á greiðslum af fjármálagerningum. Dæmi um slíka fjármálagerninga eru skuldabréf, víxlar, skuldaviðurkenningar og innlán. Útlánaáhætta er m.a. metin á grundvelli mats á lánshæfi stærstu útgefenda.

Þeir mótaðilar sjóðsins sem hafa opinbera lánshæfiseinkunn eru ríkissjóður, Arion banki hf. og Íslandsbanki hf. Ríkissjóður er með einkunnirnar A-3/A/A (Moody's/S&P/Fitch) þegar kemur að langtíma skuldbindingum í innlendri mynt. Lánshæfiseinkunn ríkissjóðs var hækkuð í árslok 2017. Einnig hækkaði lánshæfismat Arion banka og Íslandsbanka á árinu 2017. Lánshæfiseinkunn Arion banka og Íslandsbanka er BBB+ frá Standard & Poor's á skuldbindingum til langs tíma.

Útlánaáhætta	Bókfært verð		Hlutfall af hreinni eign	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs, lánshæfismat S&P A	44.902.264	45.206.744	58,6%	61,0%
Mótaðilar með lánshæfismat S&P, BBB+	4.279.894	3.614.384	5,6%	4,9%
Útlán	1.006.815	851.088	1,3%	1,1%
Önnur skuldabréf	17.370.972	14.613.608	22,7%	19,7%
Varúðarniðurfærsla skuldabréfa	(67.929)	(67.684)	-0,1%	-0,1%
Lánshæfismat miðar við 31.12.2017	67.492.016	64.218.141	88,0%	86,7%

Í skýringu 25 er fjallað um þróun varúðarniðurfærslu veðskuldabréfa, en hún hækkaði úr 67,7 m.kr. í 67,9 m.kr. á árinu 2017.

Vanskil 90 daga eða lengur	Bókfært verð		Hlutfall af hreinni eign	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Útlán	0	696	0,0000%	0,0009%

41. Lífeyrstryggingaráhætta

Lífeyrstryggingaráhætta er hættan á því að sjóðurinn geti ekki staðið við lífeyrisskuldbindingar sínar. Helstu áhættuþættir fyrir sjóðsfélaga eru skerðingaráhætta, iðgjaldaáhætta, umhverfis- og lýðfræðileg áhætta. Til þess að meta lífeyrstryggingaráhætta er m.a. horft á hlutfall lífeyris á á móti iðgjöldum, aldurssamsetningu sjóðfélaga og fleira.

a) Skerðingaráhætta

Hættan á að skuldbindingar hækki meira en eignir og skerða þurfi réttindi. Það kemur ekki til þessa hjá sjóðnum þar sem hann nýtur ábyrgðar launagreiðanda sem þýðir að sjóðsfélagar verða ekki fyrir skerðingu á réttindum.

b) Iðgjaldaáhætta

Sjóðurinn er lokaður fyrir nýjum sjóðsfélögum þannig að virkum sjóðfélögum fækkar ár frá ári og iðgjöld lækka. Launagreiðendur greiða mánaðarlega aukaframlag sem er ákveðið hlutfall af greiddum lífeyri sem er endurreiknað af tryggingastærðfræðingi sjóðsins árlega.

c) Umhverfis- og lýðfræðileg áhætta

Hættan á neikvæðri þróun í ytra umhverfi, þ.á.m. félagslegrar og hagrænar breytingar sem auka á lífeyrisþyrði sjóðsins eða takmarki valmöguleika í ávöxtun eigna. Þá er hættan á að lýðfræðilegar forsendur sem notaðar eru við mat á lífeyrisloforðum sjóðsins breytist á þann veg að skuldbindingar hækki umfram áætlanir.

Skýringar

d) Álagspróf með hliðsjón af leiðbeinandi tilmælum FME nr. 1/2013

Áhættustýring sjóðsins framkvæmir álagspróf reglulega samkvæmt leiðbeinandi tilmælum FME nr. 1/2013 en markmið er að meta hvort tryggingafræðileg staða verði undir -10% miðað við mismunandi álagsþætti.

Samkvæmt 39. gr. laga nr. 129/1997 eiga þessi viðmið ekki við um sjóði sem njóta ábyrgðar launagreiðenda. Í lögunum segir að ef tryggingafræðileg athugun leiðir í ljós meira en 10% halla er hlutaðeigandi sjóði skylt að gera nauðsynlegar breytingar á samþykktum sínum. Sama gildir ef munur hefur haldist meira en 5% samfelld í fimm ár.

Lífeyrissjóður starfsmanna Reykjavíkurborgar nýtur ábyrgðar launagreiðenda og því eiga ofangreind viðmið ekki við um starfsemi sjóðsins.

e) Niðurstöður álagsprófs

	Tryggingafræðileg staða		Áhrif þáttar	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Núverandi staða (án framlags launagreiðenda)	-31,5%	-28,5%		
Tryggingafræðileg krafa lækkuð úr 3,5% í 3%	-34,0%	-31,1%	-2,4%	-2,6%
Líftöflur hliðrast um 2 ár	-35,8%	-33,2%	-4,3%	-4,8%
Örorkulíkur auknar um 10%	-31,6%	-28,5%	-0,1%	-0,1%
Vísitala neysluverðs hækkun ársins aukin um 0,5%	-31,6%	-28,2%	-0,1%	0,3%
Gengisvísitala lækkar um 10%	-31,8%	-28,6%	-0,3%	-0,1%
Útlán lækka um 10%	-31,7%	-28,5%	-0,1%	-0,1%
Markaðsskuldabréf lækka um 10%	-33,8%	-30,5%	-2,3%	-2,1%
Erlend hlutabréf lækka um 10%	-31,7%	-28,6%	-0,2%	-0,1%
Innlend hlutabréf lækka um 10%	-32,0%	-29,2%	-0,5%	-0,7%

Framsetning á tryggingafræðilegri stöðu breyttist við innleiðingu á reglum FME nr. 335/2015 um ársreikninga. Því vikur álagspróf lítillaga frá innsendu álagsprófi til FME.

42. Lausafjánhætta

Lausafjánhætta er hættan á því að sjóðurinn hafi ekki nægjanlegt laust fé til að standa við nauðsynlegar greiðslur t.d. til að greiða lífeyri, gera upp verðbréfavíðskipti eða standa straum af rekstrarkostnaði. Skipta má lausafjánhættu í seljanleikaáættu og útstreymisáættu.

a) Seljanleikaáættu

Seljanleikahættan lýtur að áhættunni á því að ekki sé unnt að selja tiltekna fjármálagerninga innan tiltekins tíma, samkvæmt þörfum sjóðsins. Mánaðarlega eru útbúnar lausafjárspár sem sýna vænt fjárflæði næstu 12 mánuði.

Fjárfestingar sjóðsins eru að stærstum hluta í auðseljanlegum eignum, s.s. innlánum, skuldabréfum með ábyrgð ríkissjóðs og öðrum skráðum verðbréfum. Auðseljanlegar eignir sjóðsins sundurliðast sem hér segir:

	Bókfært verð		Hlutfall af hreinni eign	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Innlán	592.940	232.195	0,8%	0,3%
Skuldabréf með ríkisábyrgð	19.540.890	18.791.363	25,5%	25,4%
Skráð skuldabréf sveitarfélaga, lánastofnana og fyrirtækja	16.019.751	13.660.704	20,9%	18,4%
Innlend skráð hlutabréf	3.341.432	3.816.729	4,4%	5,2%
Erlend skráð hlutabréf	515.187	55.576	0,7%	0,1%
Innlendir verðbréfasjóðir (lög nr. 128/2011)	3.136.291	84.225	4,1%	0,1%
Erlendir verðbréfasjóðir (lög nr. 128/2011)	1.368.038	1.177.662	1,8%	1,6%
	44.514.529	37.818.455	58,1%	51,1%

b) Útstreymisáættu

Útstreymisáættu vísar til hættunnar á því að ekki sé unnt að standa við greiðslur vegna lífeyrisskuldbindinga eða uppgjör samninga, t.d. vegna verðbréfavíðskipta.

Til að lágmarka útstreymisáættu er fylgst með útstreymi greidds lífeyris og innstreymi iðgjalda og afborgana/arðgreiðslna af verðbréfum. Ef hlutfall milli lífeyris og iðgjalda er minna en 100% þýðir það að það er meira innstreymi af iðgjöldum til sjóðsins heldur en sjóðurinn greiðir út lífeyri, þ.e. nettó innstreymi fjármagns til sjóðsins.

Hlutfall lífeyris af iðgjöldum með framlagi launagreiðanda

	2017	2016
Lífeyrir	4.446.103	4.138.205
Iðgjöld	2.565.844	2.527.342
Lífeyrisbyrði	173,3%	163,7%

Hlutfall lífeyris af iðgjöldum án framlags launagreiðanda

	2017	2016
Lífeyrir	4.446.103	4.138.205
Iðgjöld	297.490	322.227
Lífeyrisbyrði	1494,5%	1284,2%

Skýringar

43. Rekstraráhætta

Rekstraráhætta er hættan á tjóni vegna ófullnægjandi innri verkferla, mistaka eða svika starfsmanna, slæmra upplýsingatæknimála eða vegna ytri atburða í rekstrarumhverfi lífeyrissjóða. Skipta má rekstraráhættu m.a. í starfsmannaáhættu, áhættu vegna svika, áhættu vegna upplýsingatækni, orðsporsáhættu, lagalega áhættu, stjórnmalalega áhættu, úrskurðaráhættu lífeyris, skjalaáhættu, áhættu vegna útvistunar og upplýsingaáhættu.

Undir rekstraráhættu flokkast jafnframt pólitísk áhætta, en hún er skilgreind sem áhættan af því að aðgerðir eða aðgerðarleysi stjórnvalda auki lífeyrisbyrði sjóðsins eða skerði eignir hans, auk annarra neikvæðra áhrifa sem óvissa um mögulegar stjórnvaldsaðgerðir kann að skapa. Undir þetta falla t.a.m. breytingar á lögum eða reglum um starfsemina eða túlkun þeirra sem valda verulegum breytingum á starfseminni.

Starfsemi lífeyrissjóðsins er flokkuð í eftirfarandi áhættumatsþætti: Stjórnun og rekstur, fjármál og fjárstýring, iðgjöld og lífeyrisréttindi, fjárfestingar og sjóðastýring, áhættustýring og skýrslugjöf. Hver áhættumatsþáttur er brotinn niður í verkþætti sem reglulega eru áhættumetnir. Til að draga úr rekstraráhættu er unnið eftir verkferlum, vinnureglum og starfslýsingum og eftirlit haft með að þeim sé fylgt, ásamt öðrum reglum sem settar hafa verið um starfsemi sjóðsins.

Stjórn sjóðsins hefur sett sér samskipta- og starfsreglur auk siðareglna. Innri endurskoðandi tekur út innra eftirliti sjóðsins auk þess sem endurskoðunarnefnd hefur eftirlit með fyrirkomulagi og virkni eftirlitsins.

Kennitölur

	2017	2016	2015	2014	2013
a) Fjárhagsstaða samkvæmt tryggingafræðilegri úttekt					
Með framtíðar endurgreiðslu launagreiðenda á greiddum lífeyri:					
Hrein eign umfram heildarskuldbindingar	20,7%	22,9%	26,7%	29,1%	27,7%
Hrein eign umfram áfallnar skuldbindingar	-30,2%	-26,9%	-23,0%	-18,7%	-19,8%
Án framtíðar endurgreiðslu launagreiðenda á greiddum lífeyri:					
Hrein eign umfram heildarskuldbindingar	-31,5%	-28,5%	-24,8%	-21,0%	-23,5%
b) Ávöxtun					
Nafnávöxtun	6,1%	3,4%	8,4%	5,2%	8,0%
Hrein raunávöxtun	4,3%	1,3%	6,3%	4,1%	4,2%
Hrein raunávöxtun (5 ára meðaltal)	4,0%	3,8%	4,2%	3,8%	3,4%
Hrein raunávöxtun (10 ára meðaltal)	3,5%	3,9%	4,2%	3,9%	3,8%
Að teknu tilliti til matsbreytinga vegna upptöku reglna Fjármálaeftirlitsins nr. 335/2015 um ársreikninga lífeyrissjóða:					
Nafnávöxtun	6,1%	3,4%	9,3%		
Hrein raunávöxtun	4,3%	1,3%	7,2%		
Hrein raunávöxtun (5 ára meðaltal)	4,2%	4,0%	4,4%		
Hrein raunávöxtun (10 ára meðaltal)	3,6%	4,0%	4,3%		
c) Skipting fjárfestinga eftir eignaflokkum					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	10,9%	12,5%	10,2%	7,7%	6,8%
Óskráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	0,7%	0,6%	0,4%	1,5%	2,5%
Skráð skuldabréf	45,7%	43,8%	42,1%	38,5%	34,9%
Óskráð skuldabréf	42,5%	42,9%	44,9%	51,6%	54,4%
Bundnar bankainnistöður	0,1%	0,2%	2,4%	0,6%	1,4%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
d) Skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum					
Fjárfestingar í íslenskum krónum	96,6%	97,3%	98,4%	99,9%	89,2%
Fjárfestingar í erlendum myntum	3,4%	2,7%	1,6%	0,1%	10,8%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
e) Fjöldatölur					
Virkir sjóðfélagar, meðaltal árs	392	446	498	562	613
Sjóðfélagar í árslok	17.506	17.672	17.840	17.983	18.108
Lífeyrisþegar, meðaltal árs	3.151	2.915	2.755	2.713	2.634
f) Hlutfallsleg skipting lífeyris					
Ellilífeyrir	80,3%	79,0%	77,7%	77,2%	75,0%
Örorkulífeyrir	4,0%	4,4%	5,8%	5,6%	6,5%
Makalífeyrir	15,6%	16,5%	16,4%	17,1%	18,4%
Barnalífeyrir	0,0%	0,0%	0,1%	0,1%	0,1%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
g) Fjárhæðir á föstu verðlagi					
Iðgjöld alls	2.565.844	2.571.156	2.190.818	2.170.473	2.035.111
Lífeyrir alls	4.446.103	4.209.944	3.745.680	3.402.712	3.134.921
Hreinar fjárfestingatekjur alls	4.670.888	2.605.585	6.458.448	3.531.101	5.055.186
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður alls	189.889	161.638	156.821	133.000	125.671
Hækkun (lækkun) á hreinni eign	2.600.740	850.329	4.996.440	2.733.985	4.185.158
<i>Vísitala neysluverðs þann 31.12.2017</i>					
h) Aðrar kennitölur					
Lífeyrisbyrði (lífeyrir/iðgjöld)	173,3%	163,7%	171,0%	156,8%	154,0%
Hreinar fjárfestingatekjur sem hlutfall af meðalstöðu eigna	6,2%	3,5%	9,1%	5,3%	7,9%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður alls					
Hlutfall af iðgjöldum	7,4%	6,3%	7,2%	6,1%	6,2%
Hlutfall af meðalstöðu eigna	0,3%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%

Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu 31. desember 2017

B-deild	Skýring	31.12.2017	
		Áfallið	Framtíðar
Eignir			Samtals
Hrein eign til greiðslu lífeyris		4.721.477	4.721.477
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa		(231.133)	(231.133)
Mismunur á bókfærðu verði og matsverði skráðra hlutabréfa		(4.367)	(4.367)
Núvirði framtíðarfjárfestingarkostnaðar		(30.900)	(30.900)
Núvirði framtíðarrekstrarkostnaðar		(146.602)	(146.602)
Eignir samtals		4.308.475	0
Skuldbindingar			
Ellilífeyrir		3.876.592	3.876.592
Örorkulífeyrir		314.586	314.586
Makalífeyrir		117.297	117.297
Skuldbindingar samtals		4.308.475	0
Eignir umfram skuldbindingar		0	0
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok 2017		0%	0%
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun 2017		0%	0%
		31.12.2016	
	Skýring	Áfallið	Framtíðar
Eignir			Samtals
Hrein eign til greiðslu lífeyris		4.309.704	4.309.704
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa		(4.791)	(4.791)
Mismunur á bókfærðu verði og matsverði skráðra hlutabréfa		(96.110)	(96.110)
Núvirði framtíðarfjárfestingarkostnaðar		(82.706)	(82.706)
Núvirði framtíðarrekstrarkostnaðar		(85.087)	(85.087)
Eignir samtals		4.041.011	0
Skuldbindingar			
Ellilífeyrir		3.594.394	3.594.394
Örorkulífeyrir		335.626	335.626
Makalífeyrir		110.990	110.990
Skuldbindingar samtals		4.041.011	0
Eignir umfram skuldbindingar		0	0
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok 2016		0%	0%
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun 2016		0%	0%